

Historisk vecka

5-14 augusti 2016 i Säter med omnejd

SÄTERSTAMPEN

**Marknad & öppna
innergårdar med musik**

Vi tar Säter 100 år tillbaka i tiden den 6 augusti.

MUSIK • KONserter

**Barnteater,
lekar och trolleri**

I år bjuder vi på många olika föreställningar.

VANDRINGAR • KULTUR

Vandringar i bland annat trästaden och Bispsbergs gruvby.
Utställningar på biblioteket och Mentalvårdsmuseet.

MUSEER • ST SKEDVI • SKÖNVIK

Åsgårdarna, Biografmuseet, Mentalvårdsmuseet, Hembygdsgården i Stora Skedvi, Skönviksdagen den 13 augusti.

Förtrollande natur och kultur levandegörs med vandringar, utställningar och musik

Arrangörer:

SÄTERS KOMMUN

Säters
Hembygdsförening

dt

Historisk vecka

5-14 augusti 2016 i Säter med omnejd

Historisk vecka i Säters kommun synliggör våra fantastiska kultur- och naturmiljöer, levandegör vårt kulturarv med sång, dans, hantverk och musik samt med vandringar och utställningar.

Vi skapar mötesplatser som på ett lättamt sätt förmedlar vår gemensamma historia i Säterbygden, och bjuder i år på flera konserter på olika platser.

Arrangörer är Kulturföreningen Säterstampen, Säters Hembygdsförening och Säters kommun.

Kom och låt dig lockas. Historien finns där bakom varje knut i trästaden och i våra byar!

Säterstampen. Med historisk fantasi kliver vi 100 år bakåt i tiden bland gårdarna, på gatorna och i vimlet med hästar, sång och musik, kring Rådhusstorgets livliga marknad. Här bjuder handlare från när och fjärran ut sina hantverksprodukter, matvaror och inläggningar, glödstekt sill, knäckäpplen, kolbullar, luffarslöjd och lotterier. Här finns allt för hungriga magar, knåpvilliga fingrar och intresserade åskådare.

En känsla av stark gemenskap, delaktighet och lekfull frigjordhet präglar dagen och alla som är med. Du kan ta en tur med häst och vagn eller en runda med utflyktståget Turis, träffa trollkarlen Pontus som går omkring i marknadsvimlet, och lyssna till positivspelaren Jan-Evert. För barnen finns det ponnyridning, barnteater och lekar på Färghandlarns gård.

Se närmare i programmet på nästa uppslag. I år kan vi tyvärr inte bjuda på några dramatiserade föreställningar från vår historia.

Säters gamla trästad började leva upp kring förra sekelskiftet, då handel, industrier och kommunikationer utvecklades och Säters hospital, 'den vita staden', byggdes upp och blev Säters största arbetsplats. Tidens nya idéer för ett bättre samhälle började ta form - för bildning, nykterhet och jämlikhet.

Säterstampen är den dag då vår bedårande gamla trästad öppnas och många gårdsägare generöst bjuder in till sina lummiga och välskötta innergårdar. Där erbjuds du servering, utställningar och försäljning, musik och underhållning, och du kan för en stund glömma det stora kriget som rasar i Europa och som skapar oro, hamstring och restriktioner även för oss.

I år kan ni bekanta er med flera nya gårdar, och några återkommer efter ett uppehåll.

Säterstampen 6 augusti 2016

bjuder på många trevliga förströelser..

Foto Hillevi Martensson

Hästar

hörde till vardagen för hundra år sedan, och under Säterstampens tidsresa är ni välkomna att ta en tur med häst och vagn, beundra traktens ståndspersoner när de rider förbi och låta barnen klappa och rida på en ponny. Rid/åktur 20 kr.

Turisttåget Turis

Järnvägen kom till Säter kring det förra sekelskiftet och 1912 anlades ett spår till sjukhusområdet på Skönvik. Nu återupptages tågtrafiken i Säter, genom det smidiga turisttåget Turis. Tåget avgår från Rådhusorget 11.30-16.00. Åktur 20 kr.

Mer för barn

Kasta hästsko, spela kula eller gå på styltor, det är några av de barnaktiviteter som finns på Färghandlarns gård, Kristinegatan 7. Välkomna in för en stunds lek på innergården mellan 11.30 och 15.00.

Ett nytt inslag för året är **Positivhalaren Jan-Evert**, som spelar på gårdarna. Ett positiv har låtarna hålstansade på pappersrullar. Då man vevar blåses luft genom de små hålen och in i orgelpipor och ljuv musik uppstår – en teknik som är flera hundra år gammal.

Gammaldags gudstjänst

kl. 13.00 på Rådhusorget med prästen Jörgen Dicander. Sång; Maria Johansson och musik; Daniel Larsson.

Trollkarlen Pontus

återkommer också i år, bättre än någonsin. Sedan förra året har Pontus fått Sätters kommuns ungdomskulturstipendium för 2015 och turnerat i USA med sina magiska uppvisningar.

Säterstampen den 6 augusti

Här är gårdarna och platserna där allt händer

Rådhusets bakgård

Västra Långgatan 7

Barnteater från 4 år.

Gratis.

Rådhusorget

Marknadsplats, hantverk, underhållning, lotteri, fiskdamm, glödstekt sill, kolbullar, vandrande trollkarl, brända mandlar, knäckäpplen, gammaldags gudstjänst med mera.

Biblioteket, Kristinegatan 3-5

Innergården: Försäljning av böcker.

På biblioteket: Försäljning av biljetter.

Tipspromenad för vuxna. Skattjakt för barn 13.00-15.00.

Kulturhörnan: Utställning av Elsa Grünewalds konst.

Västra Långgatan 9

Musikunderhållning, gårdsloppis och café.

Sockenstugan Storgatan 12

Öppet Hus i Sockenstugan kl. 11.00 - 16.00. Försäljning av Hembygdsföreningens skrifter och DVD-filmer. "Kända Säterprofiler berättar" - filmvisning med Roland Engvall (hålltider se sidan 5).

Utänför kartan:

V Långgatan 17

Matservering - bruna bönor & fläsk, loppis och musikunderhållning.

Dr Holmströms gård, V Långgatan 18

Servering, marknad och musikunderhållning.

Prästgården, Corianders allé 6

Servering och Gustafs storband.

Färghandlarns Kristinegatan 7

Barnaktiviteter. Kasta hästsko, spela kula, gå på styltor. 11.30-15.00.

Urmakarns Åsgränd 1

Marknad, musikunderhållning och café.

Kristinegatan 12

Marknad, musikunderhållning och café.

Vasagatan 8

Gårdsloppis, café och musikunderhållning.

Åsgränd 7

Gårdsloppis och musikunderhållning.

Åsgränd 11

Servering och musikunderhållning.

Vattugränd 12

Spontant Folkjam tills orken tryter. Kom och delta i spelandet eller slå dig ner och lyssna!

f d Nisses krog Östra Långgatan 21

Gårdsloppis, café och musikunderhållning.

Åsgränd 10

Servering och musikunderhållning.

Krukmakarns Åsgränd 12

Vacker trädgård och gårdsloppis.

Reservation för ändringar. Flera av programmen i samarbete med ABF, Bilda, NBV, SENSUS och Studieförbundet Vuxenskolan.

Följ med till Säters stad för 100 år sedan

Hela dagen 6 augusti 11.00-16.00

Marknad på Rådhusorget. **1**
Aktiviteter på biblioteket. **10**

11.00

Invigning av Säterstampen 2016 av borgmästare Arvid Ulrich, spelmän och folkdansare Rådhusorget. **1**

11.30

Frostbrunnsextetten framträder på Rådhusorget. **1**

Trio Fobi sjunger och spelar vid Gröna huset på Kristinegatan 12. **7**

Byblåset spelar hos Rosita på Vasagatan 8. **2**

Film: "Säterspelen 1947, Bengt Swenson berättar" i Sockenstugan, Storgatan 12. **4**

12.00

St. Skedvi Folkdanslag och Säters Spelmanslag spelar och dansar på Rådhusorget. **1**

Spontant Folkjam tills orken tryter hos Marianne på Vattugränd 12. **5**

Positivhalaren spelar på Dr. Holmströms gård, V. Långgatan 18. **18**

12.30

Frostbrunnsextetten framträder på V. Långgatan 17. **17**

Trio Fobi sjunger och spelar på Åsgränd 10. **12**

Rutåbrakkur sjunger och spelar folkmusik på f.d. Nisses krog, Ö. Långgatan 21. **15**

Film: "Johnssons herrkläder, Christer Johnsson minns" i Sockenstugan, Storgatan 12. **4**

13.00

Skattjakt för barn (13.00-15.00) biblioteket. **10**

Gammaldags gudstjänst med prästen Jörgen Dicander. "Var är den vän som överallt jag söker?" Sång Maria Johansson och musik Daniel Larsson Rådhusorget. **1**

Boppen och Patrik framför Bluesresan på Dr. Holmströms gård, V. Långgatan 18. **18**

Byblåset spelar vid Gröna huset på Kristinegatan 12. **7**

Trubadur Hanna Hanski och Janne Helsing sjunger och spelar på V. Långgatan 9. **3**

Positivhalaren spelar på Åsgränd 11. **6**

13.30

Gustafs Storband spelar på Prästgården, Corianders Allé 6. **16**

Rutåbrakkur sjunger och spelar hos Urmakarns på Åsgränd 1. **8**

Film: "Birgit Hjalmarsson berättar" i Sockenstugan, Storgatan 12. **4**

14.00

Barnteater från ca 4 år: 'Kusligheter och gruvligheter i gruvans djup' Rådhusets bakgård, V. Långgatan 7. **11**

Boppen och Patrik framför Bluesresan på Åsgränd 7. **14**

+55 uppträder hos Rosita på Vasagatan 8. **2**

Trubadur Hanna Hanski och Janne Helsing sjunger och spelar på Åsgränd 11. **6**

Positivhalaren spelar på f.d. Nisses krog, Ö. Långgatan 21. **15**

14.30

Säters Dragspelsgille spelar hos Urmakarns på Åsgränd 1. **8**

Rutåbrakkur sjunger och spelar folkmusik på V. Långgatan 17. **17**

Film: "Thomas Lundblad berättar" i Sockenstugan, Storgatan 12. **4**

15.00

+55 uppträder på Rådhusorget. **1**

Boppen och Patrik framför Bluesresan på V. Långgatan 9. **3**

Positivhalaren spelar på Åsgränd 7. **14**

15.30

Säters Dragspelsgille spelar på Rådhusorget. **1**

Trubadur Hanna Hanski och Janne Helsing sjunger och spelar på Åsgränd 10. **12**

Film: "Historien om Sko-Sjöberg med Sture Sjöberg" i Sockenstugan, Storgatan 12. **4**

16.00

"Hus med historia" Jon Bodin berättar om Sockenstugan och Tullhuset, samling vid Sockenstugan, Storgatan 12. Gratis. **4**

7-14 augusti

Programmet fortsätter hela veckan.
Läs mer på nästa sida.

Mycket händer under Historisk vecka

Fredag 5 augusti

18.00 Gunnar & Mats Dalborg med kända poeter och skön musik på temat "Här är jag hemma". Verk av bland annat Stagnelius, Setterlind, Silverstolpe och Tranströmer. Säters kyrka. Kollekt.

Måndag 8 augusti

18.00 Kyrkogårdsvandring på Säters begravningsplats med Kurt Fosselius. Samling vid ingången. 20 kr.

Onsdag 10 augusti

14.00 Barnteater "Akropanik" av Trattofon. En akrobatisk barnvarieté med mycket värme och fysisk humor. På Rådhusorget i Säter, vid regn i biblioteket. Gratis.

Lördag 6 augusti

Säterstampen

Se förra uppslaget.

Söndag 7 augusti

11.00 Naturvandring i Säterdalen med Staffan Jansson. Samling vid informations-tavlorna på Gruvplan. Fika medtas av deltagarna. Vid frågor ring Staffan på: 070-206 40 04. Gratis.

17.30 Konsert på Åsgårdarna Skillingtryck och andliga visor med önskesånger. Med trubaduren Torkel Selin och dragspelaren Karl-Erik Svensson.

Tisdag 9 augusti

13.00-17.00 Prova på gamla tekniker med Kattis Karlsson Nordqvist på Åsgårdarna. "Med inspiration från de vackra tapetkronorna i Nås, skapar vi egna oroar med material av halm, kläde, tapet och garn". 20 kr för vuxna, gratis för barn.

18.00 Gruvvandring i Bispsberg

Storgruvan, Gräsgruvan och nytt för i år; Bispsbergs västra gruvfält! Med Jon Bodin. Samling vid herrgårdens parkering. 20 kr.

Torsdag 11 augusti

18.00 Guidad tur av St Skedvi kyrkogård. Med Leif Olofsson och Eva Hyenstrand. Samling vid församlingsgården. Gratis.

18.00 Stadsvandring genom Säter, en av Sveriges bäst bevarade trästäder, av riksintresse för kulturmiljövården. Med Kurt Fosselius. Samling vid turistbyrån. 20 kr.

19.00 Författarsamtal Charlotte Qvandt

Mentalvårdsmuseet Charlotte Qvandt läser ur sin nya diktsamling Epikris och samtalar med museets Johanna Hästö om sitt skrivande och tillkomsten av den senaste boken.

Charlotte Qvandt, f. 1983, är poet och författare. Hon bor och är verksam i Stockholm och Säter.

Fri entré! Fika 20 kr.

i Säter, Stocksbro, Skönvik och St Skedvi

18.00-22.00 Öppet hus på Biografmuseet. "Bio som på gammelmormors tid". Stig in i filmens värld på Biografmuseet där du får chans att vandra i unika och gemytliga miljöer i filmhistoriens tecken! En tidsresa från dåtid till nutid. Under kvällens gång kan du avnjuta klassiska filmklipp i museets mysiga och stämningsfulla biosalong där en livepianist ackompanjerar det som visas på filmduken. Fri entré.

Fredagen 12 augusti

19.00 Stocksbro bystuga
Mats & Sölve
"Visor att luta hjärtat mot" med café.
Biljetter 100 kr. Föruköp på biblioteket i Säter och i St Skedvi.

Lördagen 13 augusti

10.00-15.00 "Luffarslöjd" (Trådtjack) på Åsgårdarna. Prova på gamla tekniker med Roland Gustafsson. Materialkostnad betalas på plats. Vuxna: 50 kr, barn 30 kr (barn i vuxens sällskap). Caféet är öppet.
Anmälan till Roland 070-293 37 75.

Skönviksdagen

11.00 Byggnader och minnen. Historisk vandring på området, avslutning i det gamla kulvertsystemet. Med Nils-Erik Unnerud. Samling vid Mentalvårdsmuseet. 20 kr.

12.00-15.00 Öppet hus på Mentalvårdsmuseet.
Här får du en inblick i hur människor med psykisk ohälsa har vårdats sedan 1900-talets början. Fri entré.

15.00-16.00 Föredrag "Fanns det matglädje på Hospitalet?" med Marie Lennestig på Mentalvårdsmuseet. Gratis.

16.30 Sjukhusets undre värld. Vandring i kulvertarna och till sjukhusets kyrkogård med Jon Bodin. Samling vid stora entrén till sjukhuset. 20 kr.

Söndagen 14 augusti

Säsongsavslutning St Skedvi hembygdsgård

11.00-17.00 Alla museer öppna, kaffeservering, minitraktorer för barnen och uppträdande av Sätters Manskör, bland annat.

12.00 Gudstjänst på Hembygdsgården, därefter kyrkkaffe.

13.00 Sätters manskör

13.30 Servering av "tytta"
Traditionsenlig sillklämma till försäljning.

Musik på Åsgårdarna

17.30 Glad musik och allsänger med Sätters dragspelsgille på Åsgårdarna.

Öppettider

Biografmuseet

Tis-lör 12.00-17.00
(Öppet för gruppbokningar alla dagar)
Tel: 0225-533 75

Mentalvårdsmuseet

Guidade visningar sön-fre kl 13.00 och 15.00.
Tel: 0225-49 45 09

Åsgårdarna, Sätters hembygdsmuseum

Tis-sön 13.00-17.00
Tel: 0225-514 23, 0736-96 85 10

Ett stort tack!

till dessa sponsorer och medarrangörer som stödjer arrangemanget Historisk vecka.

Information

www.saterstampen.se
www.sater.se - Sök "historisk vecka"

Kontakt

Isabelle Felczak, vikarierande kultursekreterare Sätters kommun.
Tel 0225-551 89, 070-259 84 94
isabelle.felczak@sater.se

Biljetter

Sätters bibliotek tel 0225-551 86
Öppettider:
Mån-ons: 10.00-18.00
Tors: 10.00-16.00 Fre: 10.00-18.00
(självservice fram till kl 12.00)
Under Stampen: 11.00-16.00

St Skedvis bibliotek
Tel 0225-366 70

Boende

Storgården Bed and Breakfast
Tel 0225-507 00
info@skonbo.se www.skonbo.se

Boende och restaurang

Bispbergs Herrgård
Tel 0225-28 51 60
info@bispbergsherrgard.se
www.bispbergsherrgard.se

Är du intresserad av kultur och historia? Vill du veta mer eller bli medlem i Kulturföreningen Säterstampen eller i Hembygdsföreningen? Kontakta oss:

Björn Grünwald

Kulturföreningen Säterstampen
Tel 070-565 06 11
bjorn.grunwald@telia.com

Jon Bodin

Sätters hembygdsförening
Tel 070-628 47 46
bodin.jon@gmail.com